

**Recensie:** Anne De Smet

Stichting Special Arts (samensteller): **‘Dag taart op de tafel’** Gedichtenbundel van mensen met een verstandelijke handicap. Uitgeverij de Stiel, Nijmegen 2014; [uitgeverij@de-stiel-demon.nl](mailto:uitgeverij@de-stiel-demon.nl) [www.de-stiel.demon.nl](http://www.de-stiel.demon.nl). ISBN 9789070415006. [www.specialarts.nl](http://www.specialarts.nl) Zie [www.poezie.specialarts.nl](http://www.poezie.specialarts.nl) (Verstandelijke beperking/Communicatie/ED/AG)

**Soort boek/ ziekte/ stijl:** 156 schrijvers getuigen wat hen raakt in vrolijke en droefgeestige verzen. De gedichtenbundel vormt het slotstuk van een landelijk georganiseerd taalstimulerend poëzieproject *Het Andere Gedicht*. Het leerproject en de wedstrijd van de stichting Special Arts Nederland werd opgezet voor mensen met een verstandelijke beperking vanaf 12 jaar. De stichting streeft ernaar dat alle mensen met een handicap aan kunst kunnen doen en hun talenten niet laten liggen. Welsprekende illustraties prijken tussen de gedichten en aan het eind vindt de lezer een lijst van relevante publicaties. Een mooi geheel waardoor de verwondering niet uitblijven zal.

**Over de schrijvers:** Wat de schrijvers bindt is het plezier over het leven te schrijven zoals het is, nauwelijks anders dan dat van mensen die officieel geen verstandelijke beperking hebben. Uit de bijna duizend inzendingen voor de wedstrijd resulteerden 156 kunstuitingen voor het voetlicht. Gehoord, gezien, erkend en bevestigd worden is een belangrijke motor om het taalgevoel en het communiceren van gevoelens door te ontwikkelen.

**Korte beschrijving:** Vaak wordt de eigenheid van dichters met een verstandelijke handicap opgevat als beperking, echter dichten met hun eigen blik, woorden en taalregels is hun kracht. Een dergelijk leerproject voor mensen met een verstandelijke beperking komt in het reguliere taalonderwijs niet of weinig aan bod wat dusdanig gevolgen heeft voor persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Gedichten schrijven is een middel wat tot verrassende resultaten leidt, tussen mensen contactbevorderend werkt, of zij nu wel of niet gehandicapt zijn.

**Wat viel op:** met de waardevolle deelname is er geen sprake van ‘hun’ wereld en de ‘onze’. Het schrijven van gedichten ondersteunt zelfontplooiing, eigenwaarde, trots.

**Citaten:** Pag.3: “In tal van organisaties in Nederland en België behoort literaire vorming sindsdien tot het basispakket voor verstandelijke gehandicapten. Hoe revolutionair deze ontwikkeling was, valt niet te onderschatten. (...) Kan iedereen gedichten schrijven? Ja, in principe wel. Vooropgesteld blijft dat de persoonlijke ontwikkeling, het plezier van het schrijven en de verbeterende communicatie essentieel zijn. Of een gedicht publicabel is, blijft punt twee. In persoonlijke ontwikkeling bestaat geen goed, beter, best, er bestaat alleen vooruitgang.”

Pag.3: Hoe plezierig dat is, hoe feestelijk, inzichtgevend, ontroerend en waardevol, dat hebben de dichters van dit project weer meer dan duidelijk gemaakt. Je zou elke organisatie, elke school, elke dagbesteding en ieder atelier, kortom iedereen die qua taalvorming buiten de boot dreigt te vallen- jong en oud, meer of minder beperkt- het plezier gunnen van het schrijven van gedichten.

**Enkele treffende zinnen uitgelicht:**

Pag. 5: 'Ik kijk door gaten en kieren, ja, ze zijn een feestje aan het vieren.'

Pag.28: 'Ik fiets met veel plezier naar zeeën van bloemen en de akkers van boerengood.'

Pag.63: 'Bij het vallen van de avond verlang ik naar de vrijheid van mijn dromen.'

Pag.92: 'Mijn puzzel vind ik wel mooi met duizend stukjes eerst de buitenkanten en dan de kleuren.'

Pag.98: 'Denken in klei is makkelijker dan denken in woorden.'

Pag.99: 'We vallen er niet af. Deze planeet magneet. Magneet is een aantrekkingskracht. Daarom zit ik meestal vast. Ook met mijn gedachten.'

Pag.146: 'Tjonge jonge, de wind waait hard. Vanmorgen stormde die. Mijn haren waren, allemaal de andere kant, heen gewaaid.'

Pag.148: 'Aarde is een steen. Een steen verlegt een rivier. Op aarde.'

**Trefwoorden:** verstandelijke beperking; handicap; communicatie

**Themawoorden:** gedichten; persoonlijke ontwikkeling; taal

**Extra:** Onderdeel van *Het Andere Gedicht* is de webapplicatie *Gedichtenlaboratorium* waar in tien stappen alle gebieden van taal- praten, luisteren, schrijven, lezen en taalbeschouwing- tegelijkertijd worden aangesproken. De applicatie is te bekijken via [www.poezie.specialsarts.nl](http://www.poezie.specialsarts.nl)

**Recensie:** Ellen IJzerman

'(...) Ooit een gedicht gelezen dat zo precies verwoordt hoe het is om volledig, zonder voorbehoud verliefd te zijn op die net ontdekte ander? (...)De gedichten zijn daar namelijk stuk voor stuk te geweldig voor. Ze vrolijken je op, tikken je op de vingers, geven je een trap onder de kont, laten tranen over je wangen glijden en kietelen je brein.'